

Leet üs da troole ferdriwe!

Bait biiken aw e Stolbärj

Mjarne as Padersdäi, än eeling as biikenbränen! Da Salringe seede: „Huken heet nuch ninte foon Padersdäi än biikenbränen hiird? Dåt mötj en wunerken mansche weese!“ Da Salringe än da oudre ailönj-sfrasche koone såcht süwat seede, dan hum bai üs aw e fäästewål wiitj wörlklik beschiiis 'rma? Da Salringe seede uk: „Wat wiitj jü kåt foon Padersdäi?“ Sü san we wälj kåte åltumååle, dan wat wiise we?

Sü heet et ai åltids wään. Iirtids heet di Padersdäi uk bai üs sin bedjüsing hädj. Dåt wus en huugen däi, weer jütid dat uursting oufhülen wörd. Di een awfoorie stöö dat biikenbränen aw. Dåt årbesiir köö nü wi begane; nü hain's uk lungenooch fiird foon Mårtensdäi ouf. Hum köö nü dütlük fernaame, dat da deege långer wörden. Da üülje frasche sään: Padersdäi as nü forbai, nåchtert foue we bai däi.

Dåt as dütlükenuoch, dat üüs forfidre di kaamene uurs begrööte än di wunter ferdriwe wänj. Deeram as et uk natörlük, dat följ en iilj — en biiken — tånt. Jarling as et dat treed tooch önj e nai tid, dat'r en biikenbränen aw e Stolbärj mååged wårt. Deerma hüülje Jam Jam tu en üülj tradisjoon, än eeling bråne deer uk biikne aw Sal än aw Fäär. Dåt håt: we mååge wat gemiinsoom ma da frasche aw e ailönje. Ouers ik hääw dat fernaamen, dat Jam ai åbseluuts üülje schåke än brüke sü döör-fääre wan, as üüs forfidre dat iirtids dänj

Di 21. februar wörd dat treed biiken önj e nai tid aw e Stolbärj aw e näide foon Bräist önjtånd. E inisjatiif deertu as, äiwensü as önj da jarste iirnge, foon Winfried Medler än e Fräsch Heefluuperferiining ütgingen. Instituutslåktor V. Tams Jörgensen foont Nordfriisk Instituut heet bait iilj snååked, än awåädrie önj e krouf wörd fort jarst tooch di „Biikensung“ sün-gen, weer Knut Kiesewetter än Tams Jörgensen di tåkest än Knut Kiesewetter da nötje tu mååged hääwe.

hääwe. Faktum as, dat we jarling — 1974 — ma en latjen floose heer aw e Stolbärj stönje än en iilj tånd hääwe. Joo, än dan?

Iilj as wårnk, än iilj as jåcht. Deerma protestiire we iinj kule än junke. Dåt hääwe da manschne åltids sü hädj, wan ja en iilj tånden, weer dat am wuntrem unti am samrem wus. Önj da nordische lönje tiinje's ålewäägens en iilj tu madsamer, tu Sankt Hans, as da dånsche seede. Di dånsche dächter Holger Drachmann heet hu fjarsche schraawen, wat deerbai süngen wårde. Deer håt et:

Ark stää heet sin häks, än ark toorp heet
sin troole,
da wan we ma iilj ferdriwe,
we wan freese heer önj üüs lönj,
di koon hum wune, weer da harte uler
kölj wårde!

Hü as et: hääwe we uk häkse än troole, wat we ferdriwe koone? Jeeft et heer uk suk gååste? Ik liiw et nooch! Schal ik Jam en päär troole nååme?

Deer as en trool, di wal üs deertu heewe, dat da frasche än di frasche språke maner wjart san as oudre följke än språke. Di-deere woonluuwe steecht diip önj maning manschne. Ouers dat as en woonluuwe! Di trool, wat üs forsnååket, då we üüs följke än üusen språke ai bekånd weese koone, as en woonrådjer. *Låtj üs di trool ferdriwe!*

Ouers deer as uk en trool, wat üs forsnååke wal, dat we foole mör wjart san as åål da oudre. Da frasche san sütuseeden da beeste än üüs lönj dat beest aw e wråål. We san eentlik hålte åltumååle: liiwer düüdj as sloow! ...rüm hart — klåår kiming! ...än bliw sü mån bai. Dåt as troolesnååk! Åle manschne san like foole wjart. Dåt jeeft goue än hiinje ålewäägens, joo, deer as wat gous än wat hiinjs önj åle manschne. Di, wat üs wat ouers formååge wal, as uk en woonrådjer. *Låtj üs di trool ferdriwe!*

En oudern trool heet et am dat ferhüülj twasche da, wat fräsch san, än åål da

oudre, wat önj Fraslönj laawe, ouers ai frasch san. Ik wiitj ai: hääwe Jam wilems en trool hiird, wat säit: Fraslönj for da frasche? Unti jeeft et uk da, wat seede: Fraslönj as tjüsch än tjüsch mötj et bliwe? Unti flicht uk: Fraslönj schölj dānsch wārde? Dāt as troolesnāāk! Fraslönj as dāt lönj, weer da fraasche ine san än weer's uk dāt rucht hääwe än wees jam seelew. Ouers da tjüsche än dānsche näiberne wan we ai ferdriwe. We wan gemiinsoom ma jam üusen hiimstoun sü inruchte, dāt enarken dāt weese koon, wat'r wal, dāt'r di oudre bääder kānen liirt, ham respektiirt än ma ham tuhuupeuget. Da frāmde, wat iirtids tu üs kömen, san wilems sügoor goue frasche wörden. Lätj üs aktiif tolerant weese än tuhuupe ma üüs näiberne en lönj schāāfe, wat for oudre en forbil weese köö. Aāl ouder snāāk as troolesnāāk! *Lätj üs di trool ferdriwe!*

Deer as uk en trool, wat fāliwas foon büte kiimen as, wat üs wismāāge wal, dāt et ferschāāl twasche grute- än latjemāāns wat tu bedjüsen heet. Luklikerwise hääwe we dāt uler sü hādj as ouderwāāgens ma foidalismus, kolonialismus än industrialis-

mus. Ouers e tid hält niinj schuftid, sü as üüs weestfrasche früne seede. We koone än wan üs ai isoliire. Aāl da kreefte, wat diling dāt tuhuupelaawen twasche manschne sü swiiri māāge, san heer uk bai üs. Lätj üs wise, dāt et möölik as, önj frihäid en gemiinschap tu formen, weer en arken like foole ruchte än like foole wjart heet. Da, wat üs deerbai hanere wan, hääwe heer nint tu säken. Jare snāāk as troolesnāāk. *Lätj üs di trool ferdriwe!*

Än nuch en trool wal ik nāāme. Dāt as ham, wat āl iirhunertelung da frasche hanerd heet, gemiinsoom tu fāilen än tu hooneln. Stāis än āltids kiwen än strāāwen! Strāāwen am lönj än dike, strāāwen am giilj än gödj, strāāwen am ruchte än grānse, joo, strāāwen am, weer we ouerhood en Nordfraslönj heewe schönj. Ältefoole iinjenouder, āltelait maenouder! Mastrouen än masluuwe! Dideere trool as säāker ai sü lächt än fou e bucht ma. Ouers ālikewāj: *Lätj üs di trool ferdriwe!*

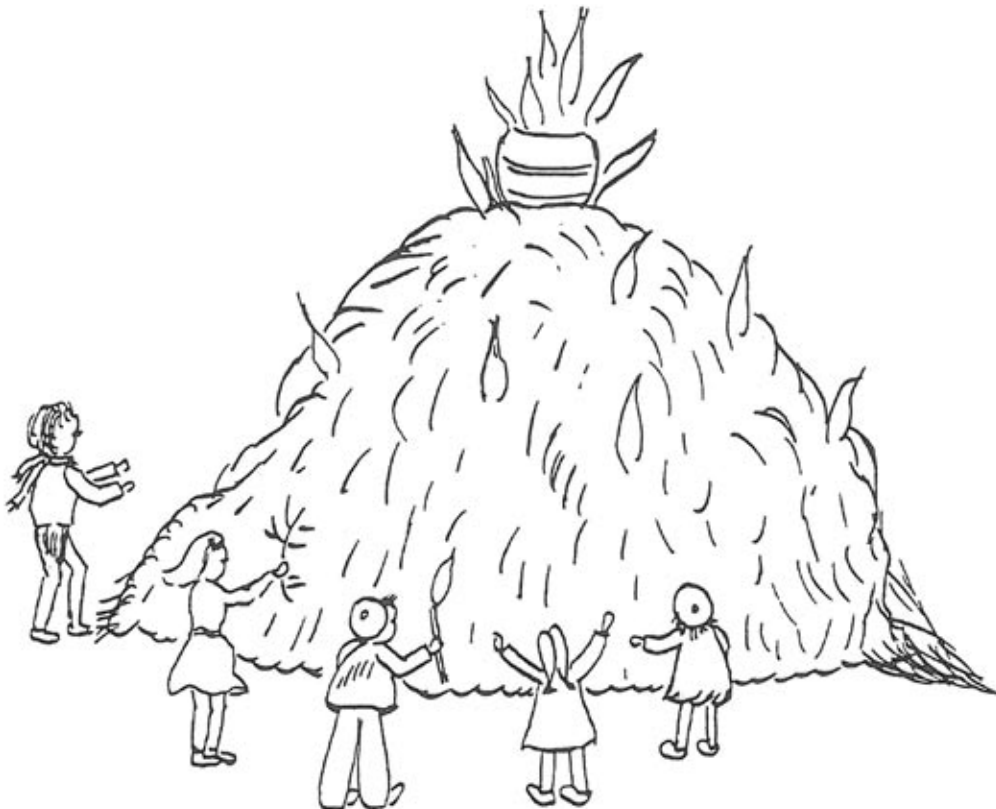
Heer bait biiken wan we da troole be-nāāme!

Än sü wan we da troole ferdriwe!

BIIKENSUNG 1974

M.: K. Kiesewetter
T.: K. Kiesewetter/ T. Jørgensen

Kam jüst, we wan en iij heer mäa-ge. datj is da kroo-le fer-
dri-we! da kroo-le soon iir-tids we wan fer-jää-ge.
we wan da kroo-le fer-dri-we! Uu... l-dri-we! di
wun-ter we laa-ke iit deer-bai, want ouers uk hölj much
as. Kam fer-dri-we lö-ke we ai; di
muss kamt säa-ker an was.

Biikensung (Text von Tams Jörgensen, Knut Kiesewetter)

Kam jur, we wan en iilj heer mååge.

koor: Lätj üs da troole ferdrive!

Da troole foon iirtids we wan ferjååge,

koor: We wan da troole ferdrive!

Ût önj e nåcht da troole we siinje.

koor: Lätj üs da troole ferdrive!

En biiken sü hæl as e däi wan we tiinje.

koor: We wan da troole ferdrive!

Di wunter we lååke üt deerbai, / wan't ouers uk köl, nuch as.

Ham ferdrive, dåt töre we ai, / di uurs kamt säåker än was.

Hu jeeft et ma hiinjen löke, (koor)

troole, wat önj maning hoode spöke. (koor)

Sam foon da troole üs wismååge wan, (koor)

dåt frasche än frisch foon maner wjart san. (koor)

Maning ål heet'r di språke ferdörwen, (koor)

wat iirtids wus läämti, nü as et stöwrwen. (koor)

Önj hood foon da ålerne hi fååst ham seet, / önj hood foon da schöljmåistre uk,
dåt hi jam da bjarne fersweege leet, / wat for jam seelew wus gödj än smuk.

En ouden trool, häåst ham uk drååwed? (koor)

Hi heet ål lung önj Fraschlönj trååwed. (kkor)

Dåt's ham, wat uler heewe koon, (koor)

dåt frasche stönje moon bai moon. (koor)

Ûnsåcht schan's weese am dit än dåt, (koor)

jüst as följik säid am hün än kåt. (koor)

Dideere trool as tooch än säich, / kånt ninte foon luuwe än trou.

Hi draft sin spal bai huuch än läich, / kamt uler än uler tu rou.

Ån nuch en trool gung döör üüs lönje, (koor)

mååget foole önjstööge ma sin hönje. (koor)

Hi gungt döör da toorpe, raft tååge dil, (koor)

namt blåk önjstää, en gröilik bil, (koor)

dröögt üt e mjarisch, schakt wäch da storke, (koor)

greet buume üt ma glou än forke. (koor)

Hi kamt aw e gååst, wal da wåle ai siinj, / bäget stroote döört hoolting üt tjååre.

Ût toorpstroote raft'r arken stiinj, / wal ninte, wat smuk as bewååre.

Kaame ja ånkeltwis unti bai bunke,

koor: we wan da troole ferdrive!

Wi driwe jam wäch än üt önj e junke.

koor: Frisch wan we weese än bliwe!

Übersetzung

Kommt her, wir wollen hier ein Feuer machen.

Chor: Lasst uns die Geister vertreiben!

Die Geister von früher wollen wir verjagen.

Chor: Wir wollen die Geister vertreiben!

Hinaus in die Nacht senden wir die Geister.

Chor: Lasst uns die Geister vertreiben!

Eine Biike so hell wie der Tag wollen wir entzünden.

Chor: Wir wollen die Geister vertreiben!

Den Winter lachen wir aus dabei / wenn es auch sonst noch kalt ist.

Ihn brauchen wir nicht zu vertreiben / der Frühling kommt sicher und gewiss.

Es gibt manche mit einem bösen Blick, (Chor)

Geister, die in vielen Köpfen spuken. (Chor)

Einige von den Geistern wollen uns weismachen, (Chor)

dass Friesen und Friesisch von geringerem Wert sind. (Chor)

Vielen hat er schon die Sprache verdorben, (Chor)

was früher lebendig war, nun ist es gestorben. (Chor)

Im Kopf der Eltern hat er sich festgesetzt, / im Kopf der Lehrer auch,

er lässt sie den Kindern das verschweigen, / was für sie selbst gut und schön war.

Ein anderer Geist, hast du ihn getroffen? (Chor)

Er hat sich schon lange in Friesland herumgetrieben. (Chor)

Er ist es, der es niemals ertragen kann, (Chor)

dass die Friesen stehen Mann bei Mann. (Chor)

Uneinig sollen sie sein um dies und das, (Chor)

gerade so, wie man sagt über Hund und Katze. (Chor)

Dieser Geist ist zäh und hinterhältig / weiß nichts von Treu und Glauben.

Er treibt sein Spiel bei Hoch und Niedrig / kommt niemals und niemals zur Ruhe.

Und noch ein Geist geht durch unsere Länder, (Chor)

macht vieles kaputt mit seinen Händen. (Chor)

Er geht durch die Dörfer, reißt Dächer herunter, (Chor)

nimmt Blech stattdessen, ein greuliches Bild. (Chor)

Trocknet die Marsch aus, scheucht die Störche davon, (Chor)

gräbt Bäume aus mit Spaten und Forke. (Chor)

Er kommt auf die Geest, will die Wälle (Knicks) nicht sehen, / baut Teerstraßen durch den Wald.

Aus Dorfstraßen reißt er jeden Stein, / will nichts, was schön ist, bewahren.

Kommen sie einzeln oder in großer Zahl,

Chor: Wir wollen die Geister vertreiben!

Wir treiben sie davon und hinaus in das Dunkel.

Chor: Friesisch wollen wir sein und bleiben!